

KLASA: 602-04/16-04/0067
URBROJ: 355-06-02-21-0017
Zagreb, 2. veljače 2021. godine

AKREDITACIJSKA PREPORUKA
Agencije za znanost i visoko obrazovanje
u postupku reakreditacije dijela djelatnosti
Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

U postupku reakreditacije poslijediplomskih sveučilišnih studija, koja je temeljem plana Agencije za znanost i visoko obrazovanje (u dalnjem tekstu: Agencija), provedena u godini 2017., vrednovan je dio djelatnosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog (doktorskog) studija *poslijediplomski međusveučilišni interdisciplinarni studij Poduzetništvo i inovativnost*. Studijski program poslijediplomskog sveučilišnog (doktorskog) studija *poslijediplomski međusveučilišni interdisciplinarni studij Poduzetništvo i inovativnost* se organizacijski izvodi na Ekonomskom fakultetu u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Naime, **Ministarstvo znanosti i obrazovanja** je dana 20. siječnja 2011. godine **donijelo ZAKLJUČAK** (KLASA: UP/I-602-04/09-13/00074; URBROJ: 533-07-11-0006) kojim se u izreci Dopusnice, KLASA: UP/I-602-04/09-13/00074, URBROJ: 533-07-10-0004, od 25. svibnja 2010. godine, ispravlja pogreška u točki 1. Dopusnice, na način da umjesto naziva visokog učilišta Ekonomskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Osijek, Gajev trg 7 treba stajati **Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku**, Osijek, Trg Sv. Trojstva 3, te umjesto naziva studijskog programa poslijediplomski sveučilišni studij *Poduzetništvo i inovativnost* treba stajati naziv studijskog programa ***poslijediplomski međusveučilišni interdisciplinarni studij Poduzetništvo i inovativnost***.

Dana 29. prosinca 2017. godine Agencija je, uz prethodno mišljenje Akreditacijskog savjeta, donijela Akreditacijsku preporuku (KLASA: 602-04/16-04/0067; URBROJ: 355-06-02-17-0007) kojom je ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje preporučeno:

„1. Izdavanje pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka od tri godine za dio djelatnosti Ekonomskog fakulteta u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *Poduzetništvo i inovativnost* na Ekonomskom fakultetu u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.“

Ukoliko visoko učilište ispuni tražene uvjete za dio djelatnosti prije isteka pisma očekivanja, preporuča se, po dostavi dokaza, razmotriti izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta za obavljanje tog dijela djelatnosti.“

Ministarstvo znanosti i obrazovanja izdalo je, dana 16. veljače 2018. godine, pismo očekivanja (KLASA: 602-04/18-13/00011; URBROJ: 533-20-18-0002) s rokom uklanjanja nedostataka od tri godine za dio djelatnosti Ekonomskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, koji se

odnosi na izvođenje poslijediplomskog sveučilišnog studija *Poduzetništvo i inovativnost*.

Navedenim pismom očekivanja bilo je određeno da će se, ukoliko visoko učilište ispuniti tražene uvjete prije isteka roka iz pisma očekivanja te dostavi dokaze, razmotriti izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta za obavljanje dijela naznačene djelatnosti.

Ekonomski fakultet u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku dostavio je, dana 12. siječnja 2021. godine, očitovanje (KLASA: 602-11/21-01/01; URBROJ: 2158-96-01-21-1, od dana 8. siječnja 2021. godine) o uklanjanju nedostataka sukladno pismu očekivanja.

Uz očitovanje o uklanjanju nedostatka sukladno pismu očekivanja dostavljeni su sljedeći dokazi:

- Zaključak Ministarstva znanosti i obrazovanja (KLASA: UP/I-602-04/09-13/00074; URBROJ: 533-07-11-0006, od 20. siječnja 2011. godine) kojim se ispravlja pogreška u točki 1. Dopusnice KLASA: UP/I-602-04/09-13/00074; URBROJ: 533-07-10-0004, od 25. svibnja 2010. godine)
- izbor relevantnih istraživačkih projekata nastavnika/istraživača na Poslijediplomskom međusveučilišnom interdisciplinarnom (doktorskom) studiju Poduzetništvo i inovativnost - 2016.-2020.
- obrazac prijedloga teme doktorskog rada,
- Keystone Academic Solutions analiza međunarodne vidljivosti studija,
- Ugovor o suradnji između Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Durham University, University of Maribor, Turku School of Economics and Universitaet Klagenfurt
- Odluka Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku donesena na 10. sjednici u akademskoj godini 2019./20., održanoj 16.rujna 2020. godine kojom se, između ostalog, prihvaćaju izmjene i dopune studijskog programa poslijediplomskog međusveučilišnog interdisciplinarnog studija Poduzetništvo i inovativnost (do 20%).

Očitovanje o uklanjanju nedostataka sukladno pismu očekivanja te svu zaprimljenu dokumentaciju je Akreditacijski savjet razmatrao na svojoj 123. sjednici, održanoj dana 26. siječnja 2021. godine, te je donio mišljenje o ispunjavanju uvjeta traženih pismom očekivanja.

Naime, što se tiče uvjeta propisanog člankom 6. stavkom 3. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta („Narodne novine“, broj 24/10) u akademskoj godini 2018./2019. omjer nastavnika i studenata bio je 1:31,8 dok se u akademskoj godine 2019./2020. taj omjer smanjio na 1:31,1. Kada se u svrhu izračunavanja omjera pribroje djelatnici koji su u suradničkom zvanju omjer nastavnika i studenata je u akademskoj godini 2018./2019. bio 1:26,8 dok je u akademskoj godini 2019./2020. taj omjer 1:26,3 što je u skladu s kriterijem iz članka 6. stava 5. Pravilnika.

Nadalje, Akreditacijski savjet je utvrdio kako je ispunjen dodatan/preporučen uvjet koji propisuje kojim sve uvjetima moraju udovoljavati mentori i nastavnici navedenog studija (točka 5. i 6. dodatnih/preporučenih uvjeta Akreditacijskog savjeta), dodatan/preporučen uvjet koji traži da mentor u pravilu ne sudjeluje u povjerenstvu za ocjenu teme, ocjenu i obranu doktorskog rada (točka 7. dodatnih/preporučenih uvjeta Akreditacijskog savjeta), dodatan/preporučen uvjet koji traži da programa doktorskog studija osigurava barem tri godine individualnog/samostalnog istraživačkog rada (paralelno, individualno, unutar ili izvan

nastave), a pod samostalnim se istraživačkim radom podrazumijeva pisanje disertacije, pisanje radova, odlazak na međunarodne konferencije, terenski rad, nastava u svrhu istraživanja i dr. (točka 8. dodatnih/preporučenih uvjeta Akreditacijskog savjeta)

Dodatno, Akreditacijski savjet je utvrdio da su poduzete mjere i aktivnosti u svrhu uklanjanja nedostataka iz izvješća stručnog povjerenstva te provedene preporuke za poboljšanje naznačene u izvješću stručnog povjerenstva te su, za sve navedeno, dostavljeni odgovarajući dokazi. Između ostalog, provedena su sljedeća poboljšanja:

- studenti se od prve godine studija uključuju u znanstveno-istraživački rad i ostvaruju ECTS bodove za objavljivanje radova, sudjelovanje na znanstvenim konferencijama, rad na projektu, istraživački boravak na inozemnim znanstvenim institucijama, pisanje doktorske disertacije. Osim toga studenti ostvaruju ECTS bodove iz nastavnog dijela studija izradom min istraživačkih zadataka, individualno ili timski.
- izmjenama studijskog programa (iz rujna 2020. godine) uveden je uvjet prezentacije istraživačkog pitanja za upis u 5. semestar studija čime se studenti potiču da se od početka studija pripremaju za ovu prezentaciju i rade na definiranju teme vlastite doktorske disertacije.
- u način određivanja mentora ugrađena je provjera kvalificiranosti kroz uvid u najmanje pet objavljenih znanstvenih radova, relevantnih za istraživački problem doktorskog kandidata. U slučajevima kada jedan mentor svojom ekspertizom ne može ispuniti očekivanja u mentoriranju istraživačkog rada kandidata tada se – istim pristupom – određuje ko-mentor o čemu odlučuje Sveučilišno vijeće studija.
- nadležno ministarstvo osiguralo je godišnje preplate na određene baze podataka te visoko učilište ima pristup međunarodnim bazama podataka. Nastavnici, istraživači i doktorandi mogu pristupiti tim bazama sa svih računala koji imaju sveučilišnu IP adresu. Osim toga, za potrebe istraživačkog rada prvenstveno doktoranada ovog studija (ali i drugih zainteresiranih) osiguran je pristup Global Entrepreneurship Monitor bazi podataka. Od 2008. godine kroz potpisani Ugovor o suradnji s Financijskom Agencijom (FINA) osiguran je pristup FINA bazi financijskih podataka o hrvatskim poduzećima koji se aktualizira na godišnjoj razini.
- Sveučilišno vijeće studija je zaustavilo sudjelovanje mentora u povjerenstvima za ocjenu doktorske disertacije,
- potpisani je Ugovor o suradnji sa sveučilištima Durham, Turku, Klagenfurt i Maribor koji ima za cilj povećanje kapaciteta interdisciplinarnosti i internacionalizacije studija što se prvenstveno realizira kroz nastavni i mentorski aspekt,
- u zadnjih nekoliko godina doktorandi su intenzivno sudjelovali na međunarodnim konferencijama u organizaciji Ekonomskog fakulteta u Osijeku, posebno na konferenciji GIH/RED čiji je zbornik indeksiran u međunarodnim bazama (WOS),
- cijena doktorskog studija je rezultat inzistiranja na međunarodnoj dimenziji studija koja se ostvaruje kroz sudjelovanje stranih profesora/istraživača u izvođenju studija. Studij od samog početka djelovanja pokušava osigurati dodatne izvore financiranja (posebno za financiranje uključivanja stranih profesora/istraživača, nabavku literature/pristup bazama podataka, kontinuirano osposobljavanje mladih nastavnika za mentorski rad s doktorandima...) Redovito se potiče studente na praćenje natječaja koji se odnose na sufinciranje doktorskih studija na razini države, županija i gradova te se o tome dijele informacije na mrežnim stranicama studija,
- studij je od početka dizajniran kao međunarodni i međusveučilišni, što određuje i struktura nastavnika/mentora. Uključeni su suradnici s partnerskih sveučilišta, posebno Durham i Turku, ali i drugih sveučilišta. Svi nastavnici s partnerskih

institucija istaknuti su znanstvenici i njihovim uključivanjem u rad se doprinosi povećanju kvalitete studija,

- povezano s pitanjem visoke opterećenosti nastavnika Uprava Ekonomskog fakulteta u Osijeku je, od akademske godine 2018./2019., ugasila stručne preddiplomske studije te je revidirala preddiplomske sveučilišne studije na način da će se od akademske godine 2021./2022. izvoditi samo jedan studijski program preddiplomskog sveučilišnog studija *Ekonomija i poslovna ekonomija* čime će se značajno smanjiti opterećenost nastavnika u izvođenju nastave. Isto tako, dio mladih suradnika/asistenata je u međuvremenu doktorirao te je na putu da postanu docenti čime će se dodatno smanjiti opterećenje svih nastavnika,
- umrežavanje studenata i nastavnika provodi se prvenstveno kroz nastavne aktivnosti u kojima se diskusijom i projektnim timovima povezuju studenti različitih obrazovnih i poslovnih iskustava. Također, za studente se organiziraju različita predavanja i radionice. Osim navedenog, svi doktorandi se pozivaju na prezentacije istraživačkih pitanja doktoranada što također predstavlja dobru platformu za umrežavanje. Doktorandi, ali i nastavnici/istraživači ovog doktorskog studija u značajnoj mjeri koriste GIH/RED konferenciju za prezentiranje svojih istraživačkih radova, ali i umrežavanje.
- pronalaze se različiti načini uključivanja doktoranda u znanstveno-istraživačke aktivnosti kao npr. pisanje znanstvenih radova, sudjelovanje na znanstvenim konferencijama i prezentiranje rezultata znanstvenih istraživanja, a na dva projekta Hrvatske zaklade za znanost čiji su voditelji istraživači/nastavnici na ovom studiju, angažirana su dva doktoranda.
- angažirana je specijalizirana agencija Keystone Academic Solutions za globalnu promociju studija. Vidljivost studija je značajno povećana.
- broj stranih studenata se sa svakim novim upisom povećava te ih je sada u programu ukupno aktivnih 12 studenata. Jedna strana studentica je obranila doktorsku disertaciju, a u 2021. godini se očekuje da će tri strana studenta obraniti svoje disertacije.
- cijeli dizajn nastavnog i istraživačkog procesa doprinosi uključivanju i studenata i profesora u globalnu raspravu o poduzetničkoj paradigmi te je lokalizacija uvijek vezana samo za kontekstualizaciju empirijskog istraživanja. O tome je vođeno računa i prilikom oblikovanja studija (u okviru EU Tempus projekta International Centre for Entrepreneurial Studies, s doktorskim studijem koji treba biti okosnica daljnog razvoja istraživačkog kapaciteta u području poduzetništva, ne samo u Hrvatskoj).
- potpisani je Ugovor o suradnji između Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Durham University, University of Maribor, Turku School of Economics i Universitaet Klagenfurt na temelju kojeg je uspostavljena suradnja s brojnim stranim profesorima i istraživačima koji su globalno prepoznatljivi zbog svog doprinosa izgradnji poduzetničke paradigmе.
- prilikom upisa od studenata se traži motivacijsko pismo u kojem student objašnjava razloge svoje zainteresiranosti za doktorski studij i svoj istraživački interes. Osim toga, sa svakim kandidatom voditelji studija provode intervjuje koji doprinose da studenti uđu u proces studiranja s bolje oblikovanim istraživačkim idejama.
- međusobne obveze između institucije i doktoranda se reguliraju Ugovorom. Ugovorom se visoko učilište obvezuje osigurati uvjete završavanja studija. Planiraju se dopuniti odredbe koje se tiču obveza mentora.
- studij je, zbog inovativnost pristupa, uvršten u dvadeset primjera dobre prakse u EU: Supporting the Entrepreneurial Potential of Higher Education, European Commission, June 2015. Osim toga, UNESCO je Sveučilištu Josipa Jurja

Strossmayera u Osijeku dodijelio 11. ožujka 2008. godine ENESCO Katedru za poduzetničko obrazovanje. Mandat je produžen po treći put do 11. ožujka 2023. godine.

- kontinuitet praćenja rada doktoranada ostvaruje se kroz individualne / timske zadatke u nastavnom dijelu studija, kao i kroz rad mentora s kandidatom.
- radionica Scientific Reading and Research Communication – deconstructing PhD dissertation se sada izvodi u 1. semestru studija. Na taj način doktorandi svoje istraživačke ideje s kojima se upisuju na studij mogu analizirati iz različitih perspektiva,
- od 2018. godine uvedena je prezentacija istraživačkog problema, istraživačkih pitanja /hipoteza i metodološkog pristupa pred povjerenstvom od 4 člana /profesora studija. Prezentacija je javna i na njoj često sudjeluju i ostali doktorandi jer je smatraju korisnom pripremom za istraživačku fazu svog studiranja. Izmjenama studijskog programa od rujna 2020. godine ova prezentacija istraživačkog pitanja postavljena je kao uvjet za upis 5. semestra studija.
- jačanje vlastitog nastavnog osoblja kroz uključivanje mladih nastavnika je, od samog pokretanja, se provodilo korištenjem *shadowing* koncepta (pridruživanjem domaćeg nastavnika/istraživača stranom iskusnjem nastavniku). Na taj način je ojačana domaća grupa nastavnika. Visoko učilište se opredijelilo za strategiju uključivanja svjetskih eksperata u program i podršku najkvalitetnijim studentima u njihovom procesu doktoriranja i istraživanja (kroz mentorski rad sa svjetskim ekspertima, sudjelovanje na doktorskim radionicama u svijetu, podržavanjem sudjelovanja na međunarodnim konferencijama). Pored doktoranada u programu sudjeluje i nekoliko nastavnika prvenstveno mlađih kako bi se upoznali s novim znanstvenim i istraživačkim područjem u okviru poduzetničkog ponašanja.
- od 2018. godine je uključeno pet suradnika u nastavni program, a od 2020. godine 6. Istovremeno s procesom jačanja domaće jezgre, želi se zadržati internacionalnu dimenziju ne samo studenata nego i istraživačko/nastavničke jezgre studija i dr.

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, Akreditacijski savjet je mišljenja kako bi Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku trebalo izdati potvrdu o ispunjavanju uvjeta za obavljanje dijela djelatnosti Sveučilišta koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *poslijediplomski međusveučilišni interdisciplinarni studij Poduzetništvo i inovativnost*.

Predlaže se naknadno praćenje navedenog dijela djelatnosti vrednovanog visokog učilišta kako bi se utvrdilo unaprjeđenje kvalitete sukladno preporukama proizašlim iz postupka reakreditacije.

Stoga, temeljem članka 22. stavka 3. Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 45/09) te uz prethodno mišljenje Akreditacijskog savjeta, doneseno na 123. sjednici, održanoj dana 26. siječnja 2021. godine, Agencija za znanost i visoko obrazovanje preporuča ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje:

1. Izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta za obavljanje dijela djelatnosti Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koji se odnosi na izvođenje studijskog programa poslijediplomskog sveučilišnog studija *poslijediplomski međusveučilišni interdisciplinarni studij Poduzetništvo i inovativnost*.

2. Naknadno praćenje dijela djelatnosti iz točke 1. Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koje obuhvaća sljedeće:

- donošenje akcijskog plana u cilju unapređenja kvalitete u roku od 6 mjeseci od dana dostavljanja potvrde i dostavljanje akcijskog plana Agenciji te
- izvještavanje Agencije jednom godišnje o realizaciji akcijskog plana, uključujući ažuriranje uvjeta izvođenja u informacijskom sustavu kojeg koristi Agencija.

Dostaviti:

1. Ministarstvo znanosti i obrazovanja,
n/p ministra, prof. dr. sc. Radovan Fuchs, Donje Svetice 38, Zagreb,
2. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
n/p rektora, prof. dr. sc. Vlado Guberac, Trg Sv. Trojstva 3, Osijek,
3. Ekonomski fakultet u Osijeku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
n/p dekana, prof. dr. sc. Boris Crnković, Trg Ljudevita Gaja 7, Osijek,
4. Pismohrana, ovdje.